

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 1528

гр. София, 04.02.2023 г.

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-20 СЪСТАВ, в закрито заседание на четвърти февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Албена Ботева

като разгледа докладваното от Албена Ботева Гражданско дело № 20211100105840 по описа за 2021 година

Производството е образувано по искова молба с вх. № 497/07.05.2021 г., предявена от М. Д. Д. против Пловдивски окръжен съд, В. И. Е., И. И. Е., Я. С. М..

В исковата молба се твърди, че вторият ответник – В. И. Е. е съдия, а третият и четвъртият ответници са съдебни заседатели по НОХД № 236/2020 г. по описа на Пловдивски окръжен съд.

В исковата молба се твърди, че съдия В. И. Е. се е отказала да се отведе по НОХД № 236/2020 г. на ОС-Пловдив, съзнателно пропуснала да приеме приложени доказателства по делото, не върнала на Прокуратурата обвинителния акт, не допуснала графологична експертиза, ползвала негодни доказателства, както и допуснала редица други нарушения, свързани с реда в съдебната зала. Третият и четвъртият ответник – съдебните заседатели И. И. Е. и Я. С. М., въпреки приложените молби по посоченото НОХД, дали съгласие съдия Е. да не се отведе. От всичко това, ищецът претърпял имуществени и неимуществени вреди, за обезщетяването на които претендира от ответниците посочените в исковата молба суми.

На първо място следва да се посочи, че исковата молба е нередовна, тъй като ищецът не е посочил точно и ясно в какво се изразяват твърдените имуществени вреди, кога са настъпили, каква е връзката им с твърдяното поведение на ответниците – физически лица, и как са формирани претендирани суми. Независимо от това, обаче, заявените от ищеца обстоятелства, на които основава исковете си, както и формулирания от него петитум разкриват заявеното основание и искане в степен, позволяваща на съда да извърши преценка за това дали предявените искове са допустими или не. Отстраняването на констатираните нередовности на исковата молба по никакъв начин не би повлияло върху тази преценка и би било абсолютно безпредметно.

С оглед изложените обстоятелства в исковата молба е видно, че обезщетенията, търсени от втория ответник – В. И. Е., е във връзка с осъществени от последния действия при упражняване на служебните му функции като магистрат, в качеството на съдия, разглеждащ НОХД № 236/2020 г. по описа на Пловдивски окръжен съд, а от третия и четвъртия ответник – във връзка с функциите им на съдебни заседатели по същото наказателно дело.

Съгласно разпоредбата на чл. 132, ал. 1 от Конституцията на Република България, при осъществяване на съдебната власт, съдиите, прокурорите и следователите не носят наказателна и гражданска отговорност за техните служебни действия и за постановените от тях актове, освен ако извършеното е умишлено престъпление от общ характер. С тази разпоредба законодателят е въвел т. нар. „функционален имунитет“ на магистратите, като на основание чл. 66, ал. 2 ЗСВ същият е приложим и по отношение на съдебните заседатели, тъй като същите имат еднакви права и задължения със съдиите. Функционалният имунитет е предназначен да осигури на магистратите независимост при осъществяване на своята дейност, за да могат те свободно и по съвест да решават възложените дела.

Гражданската неотговорност е материалноправен елемент от правното положение на титуляра, която се прилага както по време на изпълнение на служебните задължения в това качество, така и след освобождаване от заеманата длъжност. Следователно същата се явява абсолютна процесуална пречка за образуване и разглеждане на предявени имуществени иски срещу посочената категория лица и за посочените действия и актове. Отделно от това следва да се подчертае, че разпоредбата на чл. 132, ал. 1 от КРБ визира едно единствено изключение от принципа, а именно - ако извършеното не е умишлено престъпление от общ характер. В настоящият случай не се твърди да е реализирано посоченото изключение – съдия В. И. Е. и съдебните заседатели И. И. Е. и Я. С. М., да са осъдени с влязла в сила присъда за престъпление от общ характер за деянието (деянията), за които се иска ангажиране на гражданската им отговорност.

По изложените съображения съдът намира, че предявените иски против ответниците – физически лица са недопустими. За да стигне до този извод съдът съобрази и уредбата на обществените отношения относно обезщетяване на вреди, причинени от действия и бездействия на длъжностни лица, в това число и на съдиите, прокурорите и следователите. Съгласно разпоредбата на чл. 9, ал. 2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/, държавата може да реализира регресната отговорност на длъжностните лица по чл. 2 от закона /в това число и на съдии, прокурори и следователи/ само когато действията или бездействията им са признати за престъпления по съдебен ред. От посочената разпоредба също е видно, че се изисква наличие на две кумулативни предпоставки - да се касае до действия или бездействие /изключени са актове на магистрати/ и влязла в сила

осъдителна присъда. Следователно и с разпоредбите на специалният закон - чл. 2 от ЗОДОВ не е въведено изключение от принципа за гражданска /имуществена/ неотговорност на магистратите за техните служебни действия и за постановените от тях актове.

С оглед на горния извод, недопустими се явяват и исковете срещу първия ответник. Очевидно, от Пловдивски окръжен съд се претендират обезщетения за вреди, в качеството му на „възложител“/„работодател“ на съдия за извършени действия/бездействия в кръга на неговите функции. Отговорността на възложителя по чл. 49 от ЗЗД е функционално свързана с отговорността на прекия причинител по чл. 45 от ЗЗД, същата има гаранционен характер и съществува само доколкото съществува отговорността на прекия причинител. Конституционната забрана за търсене на отговорност от магистратите за извършени от тях действия/бездействия при изпълнение на служебните им задължения, изключва противоправния им характер, извън изрично предвидената хипотеза, при извършено умишлено престъпление, и при липса на възможност за търсене на отговорност от прекия причинител се изключва и възможността такава да се търси и от възложителя на работата по чл. 49 от ЗЗД. Единствените случаи, в които Държавата отговоря за вреди от незаконосъобразни съдебни актове, независимо от функционалния имунитет на магистратите са случаите по чл. 2, чл. 26 и чл. 2в от ЗОДОВ, по който отговорността е обективна, безвиновна, за разлика от отговорността по чл. 49, вр. с чл. 45 от ЗЗД. Във всички останали случаи, доколкото искът срещу прекия причинител е недопустим, недопустим е и искът по чл. 49 от ЗЗД за вреди от поведение, обхванато от функционалния имунитет на магистрат. В този смисъл е и практиката на ВКС в следните определения: определение № 1263 от 12.11.2015 г. по гр.д. № 5220/15 г. на ВКС, IV ГО, определение № 288 от 10.03.2011 г. по гр.д. № 1343/10 г. на ВКС, III ГО, определение 43 от 26.02.2015 г. по ч.гр.д. № 70/15 г. на ВКС, II ГО и определение № 12 от 13.01.2010 г. по ч.гр.д. № 3/10 г. на ВКС, III ГО, определение № 12/09.01.2023 г. по гр.д. № 20228003104852 на ВКС, IV ГО, и др.

Следва и да се посочи, че в исковата молба се твърдят вреди от противоправно поведение, като дали противоправността се изразява в нарушение на законодателството на ЕС или на вътрешното законодателство или едновременно и на двете, не е основание се счита, че се предявяват различни иски. Твърди се настъпване на деликт, сочат се обективните и субективните признаци на деянието и се твърди противоправност, като съдът не е обвързан от предложената от ищеца квалификация на противоправността.

По изложените по-горе съображения производството по делото следва да бъде прекратено.

Така мотивиран и на основание чл. 130 ГПК, Съдът

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

ОПРЕДЕЛЕНИЕ:

ВРЪЩА искова молба с вх. № 497/07.05.2021 г., предявена от М. Д. Д. против Пловдивски окръжен съд, В. И. Е., И. И. Е., Я. С. М., въз основа на която е образувано гр.д. № 5840/2021 г. по описа на Софийски градски съд, I-20 състав, и

ПРЕКРАТЯВА производството по гр.д. № 5840/2021 г. по описа на Софийски градски съд, I-20 състав.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО може да се обжалва пред Софийски апелативен съд с частна жалба в едноседмичен срок от връчването му на ищеца.

Съдия при Софийски градски съд: _____